

„Da bodo vsi eno, kakor ti, Oče, v meni in jaz v tebi, da bodo tudi oni v nama eno, da bo svet veroval, da si me ti poslal.“ (Jan 17, 21)

1200 let od pokristjanjenja našega ljudstva

V letošnji pomladi je praznovanje 1200-letnice pokristjanjenja našega naroda doseglo svoj višek v romanju na grob sv. apostolov Petra in Pavla v Rimu in v papeški avdienci doslej naše največje skupine rimskih romarjev, svoj najširši odmev pa v množičnem romanju h Gospe Sveti na Koroškem, kjer je grob sv. Modesta v prvi med nami Devici Mariji posvečeni cerkvi. To romanje je bilo kot skupno romanje sicer onemogočeno, pa se je razlilo v val manjših romarskih skupin, ki sedaj prihajajo in molijo za ohranitev Kristusove vere med našim ljudstvom.

Jubilejno praznovanje v Rimu

O romanju v Rim je obširno poročala ljubljanska „Družina“. Vseh romarjev je bilo gotovo 2500. Potovali so v Rim z avtobusi raznih potovalnih agencij.

Prvo srečanje v Rimu je bilo 4. aprila zvečer v baziliki sv. Pavla. V imenu rimskih Slovencev je pozdravil romarje msgr. dr. M. Jezernik, nato pa jih je nagovoril nadškof dr. Pogačnik. Omenil je, da upravljajo baziliko sv. Pavla benediktinci. Benediktinec je bil tudi solnograški škof sv. Virgil, ki je poslal karantanskim Slovincem škofa Modesta, da je vzpostavil Cerkve med našim ljudstvom. Sprejem sv. vere je pomemben za naš narod tudi zato, ker mu je zagotovil obstoj na ozemlju, kjer se stikajo veliki narodi.

Naslednji dan, 5. aprila, so se romarji zbrali v znameniti baziliki sv. Klementa. Tu jih je nagovoril škof dr. Jenko in jih spomnil na to, da sta pred 1100 leti prinesla sv. brata Ciril in Metod v Rim relikvije tega papeža in mučenca. Romarji so počastili v kriпти bazilike tudi ostanke sv. Cirila.

V četrtek, 6. aprila, so se naši ljudje zbrali v baziliki Marije Snežne, kjer sta bila pred 1100 leti sprejeta sv. brata Ciril in Metod in kjer je papež Hadrijan II. potrdil slovensko bogoslužje ter posvetil slovenske mladeniče v duhovnike. Pri pobožnosti so bili navzoči tudi ukrajinski kardinal Slypij, poljski škof

Rubin, tajnik sinode škofov, in ruski škof Katkof. Nadškof dr. Pogačnik je orisal romarjem pomen te bazilike. Za sklep službe božje je iz vsch grl mogočno zadonela pesem „Marija skoz življenje“.

Ob enajstih ta dan je romarje sprejel v posebni avdienci papež Pavel VI. Sv. očeta je nagovoril nadškof Pogačnik na kratko v slovensščini, nato pa v italijanščini. Poudaril je trdno voljo slovenskega božjega ljudstva, da si ohrani vero, po njej živi in neokrnjeno posreduje novim rodovom. Predstavniki romarjev so izročili sv. očetu razne darove: umetniški triročni bronasti svečnik, delo domačih obrtnikov (simbol treh slovenskih škofij), potem razne druge izdelke, prtiče, cvetlice, izdaje listov „Družine“ in „Ognjišča“ ter Knjigo o koncilu. Sv. oče je pa daroval ljubljanski stolnici krasen kelih v spomin na 1200-letnico pokristjanjenja.

Papež je v pozdravnem govoru pozdravil romarje, pohvalil vernost Slovencev ter obljubil vso svojo pastirsko skrb za nas. Nato je dobesedno dejal: „Srčno želimo, da bodo vaše škofije srca, ki v istih mislih, besedah in zgledih soutilpajo z velikim srcem vesoljne Cerkve. Želimo, da postanejo vaše župnije šola prepričanih in velikodušnih apostolov; da bodo po navodilih 2. vatikanskega koncila v njih čudovito zrasle vrste globoko verne mladine, krščanskih očetov in mater, ki hranijo svojo vero in ljubezen pri evharistični mizi po besedah psalmista: ‚Tvoji otroci so kakor oljčne mladike okrog tvoje mize‘ (Ps 127, 3). Želimo, da vaše družine postanejo svetišča, kjer se vzgajajo dobri božji služabniki, zvesti otroci Cerkve, pošteni in delavni državljani, v smislu nauka koncila v odloku o laikih: ‚Dolžnost zakoncev je bila vedno, danes pa je največji del njihovega apostolata, da s svojim življenjem razodevajo in dokazujejo nerazvezanost in svetost zakonske zveze, da odločno zagovarjajo pravico in dolžnost staršev in skrbnikov glede krščanske vzgoje otrok; da branijo dostojanstvo in zakonito neodvisnost dru-

žine... Družina je od Boga prejela poslanstvo, da bodi prva in življenjska celica družbe. To poslanstvo bo izpolnila, če se bo v medsebojni ljubezni vsch članov in v skupni molitvi k Bogu razodevala kot domače svetišče Cerkve.“

Nato je dejal, da navzočim podeljuje apostolski blagoslov, ki ga razteguje na vse Slovence, doma in po svetu, še posebej otrokom, starim in delavcem. Povabil je k sebi vse tri škofo in z njimi vred podelil blagoslov.

Romarji so se s papežem in škofi pri avdienci, s škofi pa še posebej pred cerkvijo sv. Petra tudi fotografirali.

Ob grobu sv. Modesta

Ob 1200-letnici pokristjanjenja našega naroda je povsem naravno, da se naši ljudje spomnijo Gospe Svete, kjer je sv. Modest v središču države Karantanije oznanjal blagovest Kristusovo, kjer je posvetil našemu ljudstvu prvo cerkev v čast Materi božji in kjer je bilo središče prve slovenske krščanske cerkvene organizacije. Kaj je bolj naravno kot to, da se ob tem jubileju počasti grob sv. Metoda, da se ob njem pomoli za ohranitev vere v našem narodu? Pa vendar je nameravana skupna poklonitev vseh slovenskih škofov spominu sv. Modesta naletela na sovražnost in na nasprotovanje.

Morda so bili slovenski škofje sami presenečeni nad širokim odzivom na njihov poziv k skupnemu romanju h Gospe Sveti. To navdušenje ob 1200-letnem jubileju in želja ljudstva, da množično pokaže svojo vero, bi imelo gotovo svoj dober učinek, ki so se ga pa nekateri zbal. Slovincem sovražni krogi na Koroškem so hoteli na lep način prepričati ta zbor slovenskega božjega ljudstva pri Gospe Sveti in so

PORAVNAJTE NAROČNINO!

Letna naročnina za OU 1967 znaša:

1. za naročnike v Evropi: 50 šilingov (1250 lir, oz. 2 dolarja);
2. za naročnike onstran morja: 75 šilingov, t. j. 3 dolarje, ker dobijo list vsi po letalski pošti. Ček ali pismo naslovite na: Uprava „Omnes unum“ Viktringer Ring 26 9020 Klagenfurt/Austria

Slovenski duhovnik po koncilu^(II)

Prof. Alojz Rebula, tržaški pisatelj, laik, je na lanskem tečaju zamejskih duhovnikov v Trzizmu pri Vidmu govoril o tem, „kako si predstavlja slovenskega duhovnika po koncilu“. Skico svojega govora je potem izdelal in smo prvi del objavili v letošnji prvi številki. Tokrat objavljamo nadaljevanje. Za vsebino članka odgovarja pisatelj sam.

Na prvi del njegovega govora je bilo med nami nekaj pripomb (zadeva Kocbeka!), čeprav se je priznalo, da govori pisatelj iskreno. Ni pa uredništvo doslej prejelo v tej zadevi kakšnih pismenih pripomb in drugih mnenj.

Unum necessarium

Samo iz takšne čim plemenitejše človeške osnove je mogoč ploden izhod v poklic človeku, ki je postavljen med nas ljudi v pričevanje obeh zavez:

da nismo prišli slučajno iz kaosa neke meglence, ampak da je bil na vseh začetkih Bog;

da je na človeškem začetku bilo to, kar so zaslutili v vseh dobah vsi poeti — Padec;

da je ta Padec priklical na zemljo v izpričanem zgodovinskem trenutku in v izpričanem civilizacijskem okolju Nekoga, ki se je okrog Njega zavrtila os zgodovine;

da je vstal od mrtvih, prvorojenec novega stvarstva, sedel na desnico Očetovo in pride sodit žive in mrtve;

da se človekova usoda ne izteče v nekaj novih organskih kombinacijah, ampak v nesmrtnost.

Ni mogoče, da ne bi poklic, ki hoče oznanjati to, kar se utegne zdeti škandal za človeški um, trgal nosilca tega sporočila iz vse tipične dialektike tega sveta.

V to dialektiko se pač mora kot zgodovinski in družbeni človek vključiti: toda presega jo v njeni celoti.

dosegli, da je bilo romanje odpovedano. Ljubljanski nadškof se je s celovškim že dogovoril za koncelebrirano službo božjo dne 9. maja. Ta dan je bil v Jugoslaviji prej dela prost dan; medtem so praznik ukinili; in ko je bilo jasno, da na ta dan avtobusna podjetja ne bodo dala na razpolago avtomobilov, je nadškof romanje odpovedal.

Medtem ko sedaj razpravljajo eni in drugi, kdo je odpovedi kriv, in se narodna in idejna nestrpnost kritizira, pa romajo posamezne župnije h Gospe Sveti, da ne mine dneva, ko bi tam ne dobil kakšnega slovenskega človeka, ki se s hvaležnostjo in pobožnostjo spominja 1200 let, v katerih je luč krščanske vere razsvetljevala in vodila rod za rodom našega ljudstva.

Zato bo njegova skrb, da nenehno meri šir in dalj svojega poklica.

Da skuša to svoje nadsvetno poslanstvo centrirati na to, kar je bistvenega v sporočilu Mateja, Luke, Marka in Janeza.

Kot sin nepobožne, čeprav ne neverne družine sem svojo gimnazijo v celoti preštudiral v katoliškem zavodu, o katerem mi danes — ta „danes“ hoče korigirati kakšen literarni „nekoč“ — vest ne da, da bi izrekel uničevalno sodbo. Med vzgojitelji-duhovniki sem srečal tudi odlične ljudi, vzdušje ni bilo inkvizitorsko, kvaliteta študija je bila dobra. Skratka, le za spoznanje manj znosen ambient, kakršen je bil npr. tisti ljubinski jezuitski kolegij, kjer je študiral Stephan Daedalus, junak Joyceovega romana Umetnikova mladostna podoba. V zavodu smo bili tako Slovenci kakor Italijani. Mogoče me spomin vara: če je tako, prosim vnaprej oprostitev za besedo, ki bi mi je bilo nadvse žal. Toda naj še tako brskam po tem svojem spominu, ne najdem v njem besedo, ki bi bila nam, Slovencem in Italijanom, v tistem fašističnem času rekla: „Največji greh, ki ga lahko napravite, je ta, da se sovražite med seboj. Žakaj ena sama je prva in glavna zapoved.“

Ko sem stopil iz zavoda v svet — in kakšen svet, svet leta 1945! — je bilo zame krščanstvo nekaj, kar se je vrtelo okrog šeste božje zapovedi.

Ne rečem, da, ko bi bil krščanstvo drugače doumel, namreč tako, kakor ga je treba, ne bi bil potem pri tridesetih letih napisal ekshibicionistične ateistične novele, kakor sem dejansko jo. Človek je zmogen marsičesa: med voditelji KP indijske države Kerale je tudi nekdo, ki ima za sabo prevod „Hoje za Kristusom“ v enega izmed indijskih jezikov. Toda koliko lažje bi bil potem še enkrat ponovil vzpon, od klina do klina, od previsa do previsa: vzpon, o katerem sicer sami dobro veste, koliko je konec koncev odvisen od našega osebnega spretnjakovstva. Nekje pa sem le obstal na polici, kjer se je vse skupaj zavrtilo okrog neke druge številke, okrog številke 1: „Ljubi Gospoda svojega Boga... in svojega bližnjega kakor samega sebe.“ Ker pa Boga ne moreš ljubiti kakor ženske, ga moraš ljubiti drugače, z življenjem: pravzaprav ga lahko ljubiš le skozi medij svojega bližnjega! Kakšno kopernikansko odkritje! Kakšna odrešitev! In pri vsem tem je šesta zapoved ostala, kar je bila: zapoved.

Če kristjan — in v dosti večji meri duhovnik — skuša izhajati iz evangeljske avtentičnosti, katere

jedro je samo eno, Ljubezen, se mu ni tako težko znajti sredi zemlje, ki je v prefiguraciji že nova zanj.

Nobenega dvoma ni, kje ima ta zemlja svoje središče.

Središče je v prgišču protein, sadu klasa, v katerem je Ljubezen hotela ostati med nami, med našimi uradi in našimi tovarnami.

Naj laik opozarja na to prisotnost njega, ki je njen vsakodnevni tvorec?

Quod non capis, quod non vides animosa firmat fides praeter rerum ordinem.

Raje bi bolj po domače rekel: ni lepšega vtisa zanj, kakor če na primer išče duhovnika, pa ga ne najde doma, ker je v cerkvi. Ali če iz tega, kako se obnaša pri oltarju, zasluži v njem zavest „Tremendj Mysterii“. In če sploh ima o njem vtis, da ga nosi tja, kakor špekulanta na borzo. Da najde tam, kar je v svoji saharski kapeli našel Charles de Foucauld — „mir, svežino, moč in veselje.“

O brevirju nimam pojma, a nekoliko poznam kamne, ki so tja vgrajeni, od poezije stare zaveze do poročil martirologija in do Prudencijevih himen. Janez Vianney, ki so mu bile še latinske konjugacije pretrd oreh, je v hipu, ko je odpiral svoj brevir, zadobival bistrovidnost filologa. Tekst, ob katerem se lahko prav tako napaja srce kakor intelekt. Tekst, ki te lahko sproti spodbuja, da si nanovo iščeš v njegova bogastva z vsem, kar tvoja knjižnica premore, od patristike do arheologije.

A še to, kar sem si upal reči o intimnosti poklicnega, je bilo predrzno.

Lažje bo spregovoriti o preddverju, ki je tudi laiku kraj njegovega lastnega boja.

Trojni boj, kakor ga je enkrat za vselej definiral Janez: poželenje oči, poželenje mesa, napuh življenja.

Če to dezorientaliziramo, imamo kar: denar, seksus, ambicijo.

Teza, antiteza in sinteza kneza tega sveta: dialektika, v kateri ima človek vtis, da se je naš sodobni svet zvrtničil do demonije.

Denar...

„Kjer je far, tam je denar...“ Vidite, slovenščina je zmogla ta strašni pregovor v časih, ko je bila še bogaboječa. Danes, ko je postala razustna, pozablja nanj. Hvala Bogu! In hvala njegovi režiserki, to je zgodovini. Morda bomo šele v bodočnosti doumeli, kakšno delo je opravila namesto nas.

Slovenskemu duhovniku, ki živi znotraj političnih meja SR Slovenije, menda ne bo treba pretiranega naprežanja, da omenjeni pregovor v praksi demantira. Mislim, da je njegova družbena, finančna in

sploh vplivnostna pomembnost taka, da lahko kar prislusne koncilskemu klicu po evangelijskemu uboštvi. Slovenski duhovnik v domovini je danes previdnostno ubog: če bo to uboštvo seglo do „duha“, bo tu že frančiškanska epoha slovenskega krščanstva.

Tudi slovenski zamejski duhovnik ne plava v denarju. Vendar je vsakakor bolj izpostavljen tisti skušnjavi, za katero je prav laik kar zlobno bistroviden.

V dobi, ko je posedovanje avta, televizije, hladilnika skoraj postalo indeks neke minimalne umske prištevnosti, ne bo laik imel prav nič proti, če bo videl tudi duhovnika poseči po sredstvih, ki so pač sredstva sodobne civilizacije. Kristus ni zavrnil mežga ne Pavel rimske ladje ne Don Bosko vlaka ne Janez XXIII. letala. Ta njegova odprtost tehničnemu svetu bo lahko laiku celo simpatična. Vprašanje je le glede „stila“: koliko vse to ostaja orodje in ne postane kult. Mogoče ne bo laika prav nič motilo, če bo videl v farovžu ves komfort moderne hiše, a ga bo zazeblo pri srcu, če bo videl duhovnika zasoplega okrog kakšne privatne zidave, vsega v skrbeh za starostno preskrbljenost ali zapičenega v kakšno drobno štedljivost — tudi če bo slučajno ta duhovnik brez avta, televizorja in hladilnika.

Seksus

Neki teolog je rekel, da se devdeset odstotkov vseh pogubljenec pogubi zaradi kršitve šeste božje zapovedi. Kolikor vem, je med teologi bolj osamljen. Toda če se človek samo ustavi pred trafiko sodobnega mesta, če samo od daleč sledi mitologiji seksusa v sodobnem filmu in literaturi in če se ozre okrog sebe, kaj je n. pr. zakonska morala v tolikih tako imenovanih katoliških deželah, mora sklepati: devdeset procentov, to bo vsekakor preveč. A čisto brez vsakega odstotka bo le težko šlo. Atomska doba nam bo kmalu seksualizirala še zrak, ki ga dihamo.

Tudi v tem pogledu se je kristjan odločil za evangelijski škandal: duhovnik se je odločil celo za dvojnega: in on bo v še večji meri norec za ta svet, kakor je zapisano.

Duhovnik mora vedeti, da odpoved, kateri se je prostovoljno zaobljubil, da bi lahko celoviteje služil stvarni Kraljestva, more laik samo občudovati, in to tembolj, čim srečnejši je pristan družine, ki mu je bil dan. A tu je lahko vmes samo tista vera, ki premaguje svet. Ure, ki čakajo duhovnika mimo tridesetih, štiridesetih, petdesetih let morda ne bodo vse po vrsti nabife s tisto predanostjo, kakršno je v mladostni velikodušnosti občutil na

predvečer subdiakonata: med njimi bodo tudi ure osamelosti, grenkobe, razočaranja, frustracije: ni namreč tako lahko neprestano razdajati sebe v neprestanem sejanju, žetev pa sistematično prepuščati edinemu Žanjcu. Tudi vsakršen vidni uspeh mora namreč duhovnik načelno črtati iz svoje perspektive. V takšnih urah se bo duhovnik spominjal ene tistih besed, ki bodo preživele nebo in zemljo: besede, ki obljublja stotero povračilo vsakomur, ki je pustil kaj, da je šel za Učenikom.

To, da toliko sodobnih ljudi duhovnikovemu celibatu ne mara verjeti, vas ne sme motiti: to pač spada v normalnost gledanja „animalis hominis qui non percipit ea quae sunt spiritus Dei“. Nerazumevanje je kruh kristjana: naposled je bil Kristus nerazumljen mnogo bolj kakor mi vsi. Tudi laiku-intelektualcu, ki bi rad služil prvenstveno le Besedi, se n. pr. ne bo verjelo, da je v njem kaj, kar bi utegnilo preseči neko več ali manj efemerno, desničarsko ali levičarsko, politično ihto.

Sicer je treba žal reči, da tudi v tem pogledu laikova bistrovidnost ni najslabša. Duhovnik nikakor ne sme podcenjevati oči okrog sebe. Pesimizem stavka „Svet tiči v zlu“ je, kot veste, kanoničen: in svet kar bolešno čaka na duhovnikov prestopok, da najde alibi zase.

V tem pogledu se mi zdi, da so laiki tem manj nagnjeni k nekemu anatemičnemu odnosu, čim bolj so verni: in da so ženske morda širokogrudnejše kakor moški. Dosti več spotikanja utegne nastati pri ljudeh, ki so več ali manj daleč od vere. Od duhovnika torej zahtevajo neko zvestobo, ki jih teoretično niti ne bi smela brigati. Še en dokaz, da niso indiferentni do njega. In to pohujšanje utegne biti usodnejše.

Naj vam nakažem, kje se širokogrudnost vernega neha.

Svojo misel bom ponazoril z dogodkom, ki sem ga prebral v časopisih te dni.

Gre za avtorja raznih dogmatičnih razprav in za osebnega koncilskega svetovalca angleškega kardinala Heenana, ki se je odločil, da se oženi, kajpak s „katoličanko“. Vidite, dokler se nezvestoba subdiakonata omeji na žensko, bo pač laik klonil z glavo: sodbo bo najraje prepustil Njemu, ki mu edinemu pripada. Toda ta njegova strpljivost gre h kraju, če na primer bere dalje v časopisu, kako ta koncilski izvedenec pred medenimi tedni izjavlja ne brez nekakšnega ideološkega eksibicionizma, da bo „izstopil iz vsakršne vere“.

Zdi se mu namreč, da se tukaj srečuje z nečim, kar je hujske kakor greh mesa.

Bojevitost lotevati fundamentalke, bučno prestopati nekam, napačiti vatikanski kapital, izpraševati

vest še tako politični politiki apostolskega sedeža, potem ko te je čisto človeško — prečloveško! — prevzela Evina hči, vidite, ob takšni angažiranosti a posteriori laik vihanos: samo to se sprašuje, ali se je prizadetemu kdaj sanjalo, katera je temeljna krščanska krepost.

Laik dosti bolj verjame človeški tišini, ki kljub vsemu ohranja neko vsaj humanistično pieteto do misterija bivanja, neki svoj skrušeni pozitivistični „Ignorabimus“, kakršen je bil v slovenskem prostoru primer poznejšega akademskega učitelja in ambasadorja Izidorja Cankarja.

Ko mu je škof Jeglič k novoletnemu voščilu pripisal še opominjaljoči „Memento novissimorum“, mu ta človek, katerega nadarjenost je mejila na velemnost, ni vrnil dopisa, ampak se je zahvalil s spravljivim „Memini“.

In vi veste, da ta izreden intelekt ni utonil v temi: čisto na koncu ga je čakalo Usmiljenje.

Ste mogoče v Koblarjevi izdaji Izbranega dela Frančiška Saleškega Finžgarja spregledali stran, odmaknjeno med opombe (VII, 407—408)?

Krščanska veličina te strani mi ne da, da bi šel mimo nje: ves je v njej ta naš patriarh.

„Razmišljanje pred odhodom iz Sore“. — „Povedati hočem svoje bridke preskušnje, ki sem jih nabral zaradi svoje nesreče pri prvi službi. Povem naj odkritosrčno tole: Ko bi se bilo to zgodilo iz re-

Barago na oltar

V uradnem procesu za beatifikacijo našega velikega misijonarja škofa Friderika Baraga je bil nedavno prebit led. V sredo, 15. marca, je sedmi Baragov naslednik, škof Tomaž Noa, zaprisegel člane tozadevne komisije in otvoril kanonizacijski škofijski postopek. Postulator, ki je duša v tej komisiji, je msgr. Edmund Szoka, ki se je leta 1966 udeležil romanja v Baragove kraje v Sloveniji in bil gost ljubljanskega nadškofa. Po uradni razglasitvi postopka je bila tudi prva seja komisije. Koliko časa bo postopek trajal, je težko reči. Postulator je sodnikom predložil v raziskavanje več kot 5000 dokumentov, ki jih je zbrala zgodovinska komisija Baragove zveze v treh desetletjih.

Slovenski Jakličev življenjepis Friderika Barage, ki ga je svojčas izdala celjska Mohorjeva družba, po vojni pa je izšel v Argentini, je pošel. Na razpolago pa je še knjiga „Bren o Baragi“ (ki jo ima tudi Mohorjeva v Celovcu). — Prihodnje leto bo 100-letnica Baragove smrti.

snične ljubezni, bi bilo to dejanje preiščeno in ne naključje hipne slabosti. Priznam, da bi bilo to, gledano z očmi vere, ki hvalim zanjo Boga in svoje predobre starše, gotovo večji greh. Gledano pa zgolj s človeškimi očmi, bi bilo tako breme veliko lažje. A je še eno: duhovnik sem. Pri našem stanu pa ne pomaga noben izgovor in zagovor: Resnica je le ena: nepopisna moč za duhovsko delo je v njegovem čistem življenju. Ljudstvo to zahteva, stan to vелеva in tudi ljubi Bog daje svoj blagoslov za tako veliko žrtev, ko človek zataji sam sebe in izpodrine to največjo naravno silo zaradi poklica in zaradi Boga ter se posveti nesebičnemu delu kot pastir duš. Ko sem se v Sorji tako rekoč s prižnice javno obtožil in izpovedal, sem seveda prisluhnil, kako bo to odjeknilo v ljudstvu. Če sem si izpodkopal ves ugled in s tem možnost za delo, naj se zgodi po božji volji. Tako sem se vdal in čakal. A vsega tega ni bilo. Odrasli so z naravno modrostjo vse to sprejeli in — čudo — spoznal sem ne navadno zaupljivost do mene pri mnogih prav zaradi tega, zlasti ako so bili v zadregah ob takih kočljivih težavah in nadlogah. Ugotovil sem trdno, da pri duhovniku najbolj sovražijo skopost, z njo oblastnost in nepostrežljivost. Kdor skuša biti po Pavlovo omnibus omnia (vsem vse), bo žel hvaležnost in ljubezen. Zaklenjeno župnišče, trdi odgovori, slepe oči za reveže in stisnjena roka, to je vse huje, kakor kar koli izmed človeških slabosti.“

Vidite, to je ponižnost velikih. In zapisano je: „Ponižnega srca ne zavreš.“

Največjega greha namreč meso ni zmerno: zanj je treba duha.

Ambicija

Tako po svojem obsegu kakor po svoji pomembnosti slovenski prostor komaj dopušča Slovencu možnost, da se zapiše ambiciji, ki bi kaj segla čez slovensko oziroma jugoslovansko notoričnost. Po popu-

Pozdrav misijonarja

Gospodova milost naj bo vedno z nami.

Z velikim veseljem sem prejel „Omnes Unum“, ki ste mi ga poslali. Si ne morem predstavljati, kako da ste se zmislili name, ki misijonarim tako daleč od domovine. Hvala lepa, dragi gospod! Je tako lepo se počutiti v duhu združen s tistimi, ki ljubijo duhovniški poklic in narod. Molite kaj zame, da bi Bog blagoslovil moj apostolat med rodovi Bara in Tandroy, med katerimi delam. Najlepše pozdrave Vam pošilja p. Ivan Štanta, C. M., Isoanala, Madagaskar.

stitvi vezi komunističnega ekumenizma se je ta možnost zmanjšala tudi za slovenskega marksista. Pač pa organizirana vključenost v katoliško internacionalno vsaj teoretično utegne vzdigniti slovenskega duhovnika iznad naše nacionalne brezimnosti. Dejansko pa ostajajo možnosti za njegov osebni prestižni razmah majhne: ker gre v tem primeru za človeka, ki se je zapisal Učitelju, ki je umival noge ducatu primitivcev, je lahko to previdnostna majhnost. Toda tudi v območju našega domačega atoma je zmeraj možno streči neki ambiciji, če prav hočeš. Možna je n. pr. ničemurnost s kakšnim ljubljanskim, innsbruskim ali rimskim doktoratom, s čimer seveda še daleč nočem reči, naj se slovenski duhovnik intelektualno zanemari. Prav nasprotno mislim. Možno je n. pr. več ali manj samozadoščeno zbiranje lavorik s takšno ali drugačno kulturno dejavnostjo, s čimer seveda nočem reči, da odriam slovenskega duhovnika od kulture. Ko bi bilo tako, ne bi bil dočel zaključnega dela tega razmišljanja prav vprašanju duhovnikove kulture. Toda čemu to dociranje, ki sem si ga, človek, ki se nekoliko levtika v kulturo, lahko privoščil samo, ker mi je konkretna življenjska situacija izpihala iz glave še zadnje sled akademsko reprezentančnega dima? Sami veste bolje od mene, kako je pravzaprav s tem: kateri je tisti koeficient, ki v vsem našem nehanju konec koncev šteje.

Bistveno je le eno, da vržemo s krova svoj Jaz. Potem pa v svobodnosti otrók luči lahko natovorimo krov s čimer koli.

„Ama et fac quod vis.“

Ne moremo mimo še ene nevarnosti, ki ji je skoraj bolj izpostavljen duhovnik kakor laik: napuhu v verovanju.

Mogoče ste brali kdaj, kako je Cankarja — tega največjega socialista, a obenem tudi največjega kristjana v naši literaturi — odbila vzvišena dogmatičnost, ki je vela iz prispevka v glasilu ljubljanskih bogoslovcev.

Tukaj se bomo morali prav vsi, duhovniki še posebej, lepo povrniti k brezpogojno teološki postavki: da namreč vera, pa naj je ob njej še tako globoko potešena naša racionalna zahtevnost, ostaja konec koncev dar, nedoumljiv dar. Za nevernega človeka je ta dvojnost kitajščina: kristjani se razumemo. In tako se bo duhovnik, izhajajoč iz najbolj nedvomne teologije, skušal uživati tudi v njen psihološki korelat: da je lahko verjeti neskončno lahko in neskončno težko obenem, da je lahko v tem neznanjska sreča in istočasno izčrpavajoč boj, skratka, da je vera nekaj le manj shematičnega, kakor si to utegne na primer predstavljati liberalistična preprostost Josipa Vidmarja.

„Superabundio gaudio in omni tribulatione mea“: ali ni v tem primeru tudi Pavel Kitajec za vsakogar, ki ne more iz kalupa neke učbeniške psihologije?

Naj bo naša podstavba še tako vkopana v racionalno od zgodovine do metafizike, od filološke neizpodmakljivosti evangelijev do kvalitativnega prepada med „homo sapiens“ in živaljo, ostaja dejstvo, da je nadstavba sama en sam misterij, ki se mu moramo samo klanjati: od učlovečenja do hipostatične unije, od vstajenja do pekla. Še prav posebej se moramo — ujeti med vidiki naše človeške „usmiljenosti“ — klanjati skrivnosti poslednjega — večne kazni.

In naposled, kar imaš, da povezuje v smisel tvoje dni in noči, tvoje viške in tvoje nižke, migrene in telefonade, garanje in počitek, v pričakovanju velikega upanja in blaženega prihoda, to lahko v svoji bedi, ki je neizmerna, lahko kadarkoli zapraviš.

Zato posebej intelektualca nič ne more tako odbiti kakor nekakšna sita dogmatična oholost, ki hoče imeti nekaj ekskluzivno v zakupu.

Kot veste, se s takim triumfalističnim zakupom noče postavljati niti pokoncilski Cerkev, ki poudarja marsikatero obogatitev, ki jo lahko pričakujemo ne samo od ločenih kristjanov, ampak celo od nekristjanov, na primer od hinduizma. Prav tako kakor slovenski katoliški intelektualci lahko pričakuje, da njegova estetika lahko še pridobi kaj od fenomeneske radoživosti Josipa Vidmarja.

Takšna ponižnost v verovanju bo duhovnika psihološko odpirala sočloveku. Bolj razpoložljiv bo zanj. Približeval se mu bo brez kompleksov. Pri tem bo pridobila njegova zgolj človeška sproščenost, ne da bi pri tem prav nič izgubila neomajnost njegovega „creda“.

V ta namen bo najprej široko odprl svoj farovž, da to ne bo več nekakšna več ali manj diskretna utrdba, ampak samo topla človeška hiša, kamor lahko stopi kdorkoli kadarkoli.

Gostoljuben bo: kakšen svetnik je živel od lonca krompirja, ki si ga je skuhal v ponedeljek za ves teden naprej, toda pred gostom je praznično pogrnil mizo.

V farovž zanese tudi človeka, ki ga v cerkev ni: duhovnik mu ne bo samo sproščeno, brez očitajoče distance, postregel z več ali manj birokratsko uslugom, ampak bo pokazal zanimanje zanj, za njegovo družino, za njegovo delo.

Toda alarmni zvonec, od katerega bi se moral vsak farovž naravnost stresti, je nesreča, ki lahko tako ali drugače seže v duhovnikovo čredo.

Ko bi duhovnik vedel, kako je v takih hipih človeška bolečina do-

Z velikim zanimanjem so slovenski duhovniki sprejeli konstitucijo o svetem bogoslužju in prvo instrukcijo za njeno izvajanje. S prav tako velikim zanimanjem tudi zasledujejo, kaj se v luči koncilskih smernic med Slovenci za času primerno bogoslužje naredi.

Drugo navodilo za izvajanje liturgične konstitucije, ki stopa te dni v veljavo (29. junija 1967), pod določenimi pogoji razširja dosedanja uporabo domačega jezika v bogoslužju. S tem se znova postavlja pred nas vprašanje primerne slovenskega bogoslužnega besedila. Sicer pričakujemo še spremembe latinskega besedila. Takrat bo še enkrat in končno prišla na dan potreba, da se določi primerno slovensko bogoslužno besedilo. Je pa sedaj, ko smo nekako na pol poti, priložnost, da razmislimo in presodimo dosedanje delo za času primerno bogoslužje našega ljudstva.

Temu namenu naj služijo naslednje misli, ki so izraz nasvetov, predlogov in želja raznih sobratov v domovini in po svetu. Namenjene so v premislek drugim sobratom, predvsem pa za razmišljanje članom naših škofijskih in medškofijskih bogoslužnih svetov in tistim, ki v tej zadevi odločajo.

Kdo naj poskrbi za primerno slovensko bogoslužno besedilo? Tisti, na katerem po členu 22 prve liturgične instrukcije leži odgovornost za urejanje svetega bogoslužja. To so škofje, ki so po določbah omenjenega členu v svoji škofiji pristojni za urejanje bogoslužja po določbah in v duhu koncilске konstitucije o svetem bogoslužju, po odlokih apostolskega sedeža in pristojne pokrajinske oblasti. Člen 23 navaja poleg škofov še pristojne pokrajini-

zeta za sočutje in pomoč, bi si še enkrat kleče premozglal poglavje o „Peccatum per omissionem“. Kaj pa je drugi del govora na gori, če ne eno samo naštevaje tega, česar ne bomo naredili?

In bolezen, stanje, v katerem je sploh cela vrsta ljudi edino dosegljiva, če že hočemo gledati zgolj taktično izpod strategije ljubezni, ki nam je zapovedana?

Vidite, človek bo utegnil docela pozabiti tako prvo obhajilo kakor birmo in tudi mladostni katekizem, kolikor ga je bil sploh deležen, mu bo lahko španska vas, toda mogoče ne bo nikoli pozabil hipa, ko je v duhovniku začutil človeka, solidarnega z njegovo stisko.

In kako si še nadalje predstavljam tega našega pokoncilskega duhovnika?

Na primer tako, da bo po poti pozdravljal, tudi če ne bo računal na odzdrav. Da bo odgovarjal na

Za primerno slovensko bogoslužno besedilo

ske škofovske zборе. Za primernost slovenskega bogoslužnega besedila nosijo torej odgovornost slovenski škofje.

V pomoč škofom pri tem delu si je koncil zamislil škofijske in medškofijske liturgične svete. Tudi slovenski škofje so ustanovili medškofijski liturgični svet. Ustanovitev tega sveta je bila pozdravljena od vseh strani. S tem je bil vzpostavljen organ, ki more našemu ljudstvu poskrbeti tudi za primerno bogoslužno besedilo.

Pametno bi bilo zdaj razmisliti, kakšno je bilo dosedanje delovanje posebno medškofijskega liturgičnega sveta. Kako je ta organ deloval in koliko? Saj so včasih sveti, ki so le vzpostavljeni, ne delujejo pa ne. So sveti, ki se le redkokdaj sestajajo in ki ne pridejo do nobenih sklepov. So sveti, katerih predlogov in sklepov nadrejena oblast ne upošteva in dela po svoje. So sveti, katerih člani upoštevali le lastne misli in se prav malo trudijo, da bi pritegnili ljudi izven sveta, ki morejo večkrat marsikaj koristnega pripetiti, da se pride do pravih zaključkov. Pričakovali smo smotrno in intenzivno delovanje tega pomembnega sloven. medškofijskega organa, periodično obveščanje duhovniške javnosti o problemih, katere je treba rešiti, in o raznih mnenjih, ki se v svetu uveljavljajo. Tak način delovanja močno vzpodbuja zanimanje za obnovo bogoslužja in ima pastoralno gledano tudi velik pomen. Za današnjo miselnost ljudi ni primerno in je mnogo prema-

lo, ako se predlagajo le že izdelane rešitve, ki jih je treba samo še izvajati in jih za dolgo dobo ne moreš več spremeniti. Ali smo se varali v pričakovanju?

Za izvajanje nove liturgije smo dobili Slovenci, hvala Bogu, tudi tozadevne liturgične knjige. Uporabljati moremo razne za bogoslužje odobrene knjige. O priročnosti in primernosti knjig tukaj ne bomo razpravljali, ker nas zanima besedilo knjig. Vemo tudi, da so sedanje rešitve začasne in da bo še prilika, ko bo možno, kaj spremeniti in izboljšati, posebno še, če bodo pristojni činitelji dovzetni za razne želje, predloge in misli. Ker smo Slovenci majhen narod, nam je v nekem pogledu lažje kot velikim narodom, kjer že ozemeljska razsežnost prinaša različnosti potreb in misli. Gotovo je treba, da tudi pri obnovi bogoslužja nastopamo smotrno, načrtno in organizirano, s primerno širino in upoštevanjem sodelovanja široke javnosti.

Ob uporabljanju dosedanjega bogoslužnega besedila, je nastalo mnogo pripomb. Naj tu navedemo nekaj teh misli, da se ob njih pokažejo smernice, ki naj uravnavajo bodoče delo za končno slovensko bogoslužno besedilo.

Eno samo uradno besedilo

„Po mojem mnenju se Slovenci preveč ukvarjamo z jezikovnim purizmom v liturgiji in pa z izrazno eksaktnostjo, ker v teh stvareh si nikoli ne bomo edini. Pri tem zamenjamo, kar je v liturgiji važnejše, in to je enotnost liturgičnih tekstov in pravilno naglašanje“, piše eden izmed naših dušnih pastirjev v odgovoru na tozadevno anketo.

Važno je torej, da pridemo do enega samega uradnega besedila. Omenjeni predloga, naj se medškofijski liturgični svet z vso vnemo in z vso spretnostjo loti dela, da nam pripravi bogoslužno besedilo oziroma prevode, ki jih naj slovenski škofje potrdijo kot edino uradno bogoslužno besedilo. To naj potem velja kot obvezno in naj se pri vseh izdajah, namenjenih uporabi vernikov, tudi upošteva, da ne bo vsakdo prevajal po svojem okusu in neokusu.

Ta predlog je gotovo vsega upoštevanja vreden. Medškofijski liturgični svet naj bi skrbel, da do odobritve enotnega besedila pride in bdel, da se bo to besedilo na vsem področju slovenskega jezika tudi upoštevalo. Doslej odobrena besedila so po splošnem mnenju začas-

pisma, tudi če bo njegov čas še tako dragocen. Da ne bo imel za odpadnika fanta, ki ga je prevaral v njegovi nadi, da pojde v lemenat. Da bo pri spovedi posebno takten v zadevah „de sexto“, ker je med spovedanci mogoče kdo, ki se rad pohujšuje, na otroka pa bi netaktnost utegnila vplivati travmatično. Da ne bo pripravljen kazati na „prst božji“, če bo njegov neveren faran padel z motorja. Da bo rad povabil in se rad dal povabiti. Da se državljani LR Slovenije, ne bo zazibal v samovšečno samopritrjevanje, čes „prav smo imeli le mi.“ Da bo rad priznal, da so tako v CMD kakor zunaj njega prav tako neoporečni kakor oporečni duhovniki.

Da bo prevedel v slovenščino aksiom, da je klerikalizem karikatura krščanstva.

(Dalje prihodnjič)

Alojz Rebula

na in služijo lahko za izhodišče bodočemu enotnemu besedilu. Omenimo pa nekaj nejasnosti in neenotnosti, ki se zaenkrat trpijo, a ne smejo ostati.

Iz Rima so nekateri v izseljenstvu dobili navodilo, da lahko uporabljajo od Rima odobreno besedilo slovenskega besedila celovškega obrednika. V Rimu so pri odobritvi spremenili predloženo celovško besedilo. Teh sprememb doslej v Ljubljani niso upoštevali. (Besedilo očenaša „kateri si v nebesih“ so v Rimu spremenili v „ki si v nebesih“; namesto „moja krivda, moja velika krivda“: „žal mi je, zelo mi je žal“; namesto „sladkost v sebi“: „dobroto v sebi“).

Premišljeno besedilo

Do enotnega besedila se pride lahko seveda zelo enostavno: z eno samo izjavo, ki da prednost enemu od sedanjih besedil. Mnogo bolje pa je, da se javnost ne postavi pred izvršeno dejstvo, ampak da se delo za poenotenje napove in da se skuša najti res primerno besedilo, ne pa da enostavno prevzemamo besedila, ki so bila doslej v navadi. Izgovori, da je večina molitvenikov v rabi s takim besedilom, da se mudi in podobno, danes niso več upoštevanja vredni. Primerno je tudi, da se v nekaki anketi predložijo vsej duhovniški javnosti variante besedil in pa da se predlog besedil, ki se pogosto v bogoslužju uporabljajo, dajo pred začetkom obveznosti duhovnikom v razmislek.

Dosedanja besedila so namreč nastajala v zelo svojevrstnih okoliščinah. Delal jih je sestavljavec mo-

litvenika in ni vedno dobro zadel smisla izvornika, ker ni dobil ustreznega izraza. Molitvenik se je ponatiskoval in nihče ni kaj spreminjal. Včasih je imel besedo le ta ali oni znanstvenik, ki je gledal predvsem na točen prevod, ne pa na pastoralno vrednost prevoda. Včasih se nekateri izrazi vrinejo v besedilo celo v tiskarni ob zadnji reviziji! „Pri tiskanju liturgičnih knjig naj se posveti največja pažnja korekturam, kar ne moremo reči, da se je vedno storilo v preteklosti“, piše neki duhovnik v odgovoru na anketo.

Z ljubljanskim Redom sv. maše smo dobili potrjeni tekst molitve po očenašu (embolizma), v katerim molimo za nemogoče: da bi bili vedno brez greha (namesto: da bi bili prosti greha oz. še kak lepši prevod). Nekatero spremembo se doslej menda niso mogle upoštevati, a kako to, da so se druge lahko? Že dr. Aleš Ušeničnik je razlagal, da je moč slovenščine v izražanju z glagolom in da je zato pravi prevod besed „mea culpa“ „žal mi je“, ne pa „moja krivda“. Pravilneje bi bilo že „po moji krivdi“ (ablativ!). Vendar Slovenec pravi: „Moja krivda je, priznam; a mi ni žal“. Torej je govorjenje o krivdi tu nepravilno. Gre za obžalovanje.

Pravijo, da bo besedilo oracij precej ostalo. Naši prevodi pa pri njih tolikokrat šepajo. Kaj naj pomeni ljudstvu beseda „skrivnost“ (večkrat bi lahko rekli enostavno „zakrament“)? Ko so se te molitve prevajale, ni nihče mislil, da jih bodo glasno brali in ljudje poslušali. In gre za to, da jih verniki ra-

zumejo, da ljudi uče moliti. Nekateri so mislili, da morajo ostati čim bliže latinski besedni sestavi ter so se jih bali razviti, da bi povedali, kakor pove naš preprosti človek. Ali nam ne bi mogel kdo pokazati, kako je Slomšek razumljivo ljudstvu sestavljal in prevajal molitve? Ostajati pri dosedanjih besedilih brez revizije bi bilo res škoda! Poleg upoštevanja znanja klasika bi bilo treba upoštevati tudi slovenski način izražanja ter potrebe dušnega pastirstva.

Besedilo opremiti z naglasi

„Liturgični teksti naj bodo v čim večji meri naglašeni, posebno naj bo naglas povsod tam, kjer se v slovenskih narečjih različno naglašajo.“ („... moje radosti“ ali „rádosti“?) Res je, da pravopis dopušča včasih dvojen naglas, vendar to pri zbornem izvajanju moti. Zato se odločimo za enotno naglašanje! Naj pri tem nikogar ne moti, da se s tem vrnemo v Prešernove čase, „na metro po zgolih udarjih“. Pridobila bo enotnost in ubranost skupne molitve.“ Tako predlaga odgovor na anketo.

Tudi ta predlog je izvedljiv s podrobnim študijem, načrtno pripravo in tozadevnim razgovorom med zastopniki duhovnikov vseh prizadetih škofij, kjer živi slovenski narod v domovini.

Splošna želja je, da bi se po novi liturgični instrukciji delo za primerno slovensko bogoslužno besedilo krepko pomaknilo naprej in da bomo dočakali spremembo latinskega besedila pripravljeni.

P. R.

Nove skladbe zadnjega časa

Stefan Kovač, Slovenska maša **Kristus je vstal**. Skladba je pisana za mešani zbor in orgle. Primerna je tudi za zahtevajoče zборе. Na razpolago jo ima župnijski urad v Kopru.

Fr. Luževič, slovenska maša na **čast sv. Ceciliji**. Skladba je zložena na liturgično besedilo. Teče gladko in razgibano. So pa le nekateri deli (konec vere, Svet in Blagoslovljen) izpeljani polifono. Skladba zborom ne bo delala težav. — Slovenska maša za mrtve za mešani zbor ali za srednji glas z orglami. — Pošilja: Florjan Jagrič, organist, Celje, Slomškov trg 9.

Msgr. Gregor Zafošnik je zložil škofijski ordinariat v Mariboru pa izdal novo **Mašo v čast Mali Cvetki** (sv. Tereziji od Deteta Jezusa) za mešani zbor z orglami s popolnim liturgičnim besedilom

Skladatelj Franc Bricelj, St. Vid nad Ljubljano 21, je izdal v samozaložbi novi cerkveni skladbi in si-

cer „**Gospod, usmili se**“ in „**Jagnje božje**“ (po 0.30 ND) ter „**Prvo mašo za mrtve**“ (2.50 ND).

Mariborski stolni organist in pevvodja Gregor Zafošnik, je izdal zbirko cerkvenih pesmi z naslovom „**Občestvene pesmi**“ za ljudsko petje pri službi božji. Zbirka obsega 36 pesmi. Tisk not in besedila je lep in jasen, izvedel ga je Viktor Fabjani v Ljubljani. Melodije pesmi in orgelska spremljava — vse je prvovrstno; nekatere pesmi, posebno darovanske, so pravi biseri med njimi: Kot pesniki so zastopani v teh pesmih: Gregor Mali, Sestra Serafina, Filip Terčelj, Gregor Zafošnik, škof Slomšek; besedilo ostalih pesmi pa je vzeto iz zakladnice cerkvenih ljudskih pesmi. Zbirko je mogoče naročiti pri skladatelju samem: Msgr. Gregor Zafošnik, Slomškov trg 20, Maribor, Slovenija, ali pri: Rev. Leopold Mihelich, 4695 Pearl Street, Denver, Colorado 80216, U. S. A.

V Združenih državah Amerike je p. Vendelin Špendov izdal mimeografirano „**Kratko in lahko slovensko mašo**“. Lemont ima še na zalogi tudi „**Slovensko koralno mašo**“ (XVI. maša iz Kyriale), ki jo je pred leti priredil dr. Franc Kimovec.

Franc Blažič, Slovenska maša za **mrtve** (za mešani zbor) in 20 spevov našim rajnim (17 nagrobnic in 3 liturgični spevi). Zbirke nagrobnic ni doslej še nihče izdal, zato je ta dobrodošla. Cena prvih dveh zbirk je 1.40 ND, tretje pa 2.60.

Anton Jobst, **Dva velikonočna speva** za moški in mešani zbor z orglami. Dostopno tudi šibkejšim zborom. Naročila sprejema avtor v Zireh nad Škofjo Loko.

Ubald Vravec, Slovenska **maša za mešani zbor** in orgle. Kratko, lahko in pevno mašo tržaškega skladatelja je izdal Vinko Furlan, Ljubljana, Ob Ljubljani 34. Cena 3,50 ND.

Matija Tomc: **Tretja maša za rajne**. Od treh Tomčevih maš za raj-

LJUBLJANA

† **Ivan Erjavec**, župnik v pokoju, je 11. februarja letos v Medvodah umrl, star 89 let. Pokojni se je rodil 1. 1877 v Medvodah in imel novo mašo leta 1900. Kaplanoval je v Boštjanu, Smartnu pri Litiji, na Dobrovi, v Radovljici, župnikoval pa v Želimlju, v Gorenjem Logatcu in spet v Želimlju. Kot upokojenca so ga Nemci pregnali z Brega pri Kranju na Hrvaško. Po vojni je upravljal Ig in Olševke. Bil je skromen in varčen.

† **Anton Hostnik**, župnijski upravitelj, je umrl marca v Smledniku v starosti 72 let. Rojen 1. 1894 v Smartnem pri Litiji, je po študijih v Škofovskih zavodih v Št. Vidu in semenišču bil posvečen v duhovnika v Ljubljani 1. 1917. Bil je kaplan v Št. Rupertu, nato v Trnovem, nato je bil župnik v Kovorju do okupacije. Med vojno je deloval na Primorskem v Slavini, Trnju in Št. Petru na Krasu. Od 1. 1948 je bil v Smledniku, dokler mu niso pošle moči. Čez 50 duhovnikov z nadškofom ga je spremilo na zadnji zemeljski poti.

† **Jožef Žužek**, katehet v pokoju, je v starosti 74 let v Kranju umrl. Bil je sošolec omenjenega Antona Hostnika in je umrl na dan njegovega pogreba. Rojen v Podkrajju pri Velikih Laščah, je bil posvečen 1. 1916. Kaplanoval je v Planini pri Rakeku, v Tržiču in v Kranju. Od 1. 1921 pa vse do 1961 je deloval kot ljudskošolski katehet. Med okupacijo je deloval na Prulah v Ljubljani, prej in pozneje pa v Kranju. Celim rodovom Kranjčanov je oznanil blagovest Jezusa Kristusa.

† **Gabrijel Petrič**, župnik v pokoju, doma iz Strug na Dolenjskem, je pri 77 letih umrl. Po posvečenju leta 1913 je kaplanoval na Bledu, v Ribnici in v Kočevju. Župnikoval je v Zagradcu, v Gorjah pri Bledu (med okupacijo je bil v Ribnici) pa vse do leta 1949, ko je moral župnijo neprostovoljno zapustiti. Nekaj časa se je zdravil v Stični, nato deloval v Gornjem Logatcu, svoj pokoj pa je preživel v Ribnici. 30 sobratov ga je spremilo na zadnji poti.

† **Dr. Franc Grmič**, salezijanec, je dne 4. maja v Ljubljani umrl, 54 let star. Rodil se je v Dragotincah, župnija sv. Jurija ob Ščavnici, 1. 1913. Studiral je v Veržetu in na Radni. Na gregorijanski univerzi v Rimu je doktoriral iz teologije, nato pa je bil spiritual in profesor v Rimu in v Messini. V Latini pri Rimu je kot dušni pastir veliko delal med mladino. Pred 2 letoma so ga predstojniki poklicali v domovino. Postal je kaplan in nato župnik vikar na Kodeljevem, kjer ga je smrt tako zgodaj poklicala k Bogu.

† **Franc Sal. Glinšek**, stolni kanonik, je v 65. letu starosti nenadoma umrl. Našli so ga mrtvega zjutraj v postelji. Rojen je bil v Podbočju pri Sv. Križu ob Krki 1. 1903, v duhovnika je bil posvečen 1. 1925. Bil je prefekt, nato je študiral leto dni francoščino v Parizu, potem pa bil suplent in profesor na škofijski gimnaziji v Št. Vidu nad Ljubljano. L. 1952 je postal stolni kanonik in konzistorialni svetnik, 1. 1954 pa župnik-vikar stolne župnije v Ljubljani. Po nadškofovi maši za dušni je bil njegov pogreb na Zalah 8. junija, kjer se je od njega poslovilo nad sto duhovnikov in velika množica vernikov.

V začetku junija je izšel tiskan Letopis ljubljanske nadškofije 1967. Obsega 192 strani. Tisk je lep, papir bel. Podaja najrazličnejše podatke po stanju 1. maja 1967. Za podatki o zavetnikih nadškofije, papeži in apostolskem delegatu oriše na 4 straneh zgodovino nadškofije; nato podaja pregled nadškofije in njenih duhovnikov. Za podatki nadškofa so naštetni vsi ljubljanski škofje ter vse škofije v Jugoslaviji z njihovimi sedanjimi ordinariji. Sledijo podatki s poglavji: Stolni kapitelj v Ljubljani in kolegiatni kapitelj v Novem mestu, nadškofijska kurija, medškofijski sveti, papeška odlikovanja, škofijska odlikovanja, Teološka fakulteta v Ljubljani, Bogoslovno semenišče v Ljubljani, Collegium Slovenicum, Zavod sv. Stanislava, raz-

delitev nadškofije, župnije in duhovnije, duhovniki ljubljanske nadškofije, duhovniki iz drugih škofij, ki so v sužbi ali bivajo v lj. nadškofiji, duhovniki lj. nadškofije v inozemstvu, iz lj. nadškofije ekskardimirani duhovnik, slovenski izseljenski duhovniki v Evropi, umrli duhovniki, bogoslovci ljubljanske nadškofije, gojenci malih semenišč, redovniki, redovnice, naslovi župnij drugih slovenskih škofij, celodnevno češčenje v nadškofiji. Na koncu letopisa je tudi seznam ulic, cest in trgov v Ljubljani ter imenik duhovnikov. — Zadnji tak šematizem je izšel leta 1959. — Duhovniki, ki bi ga iz Ljubljane ne dobili, ga lahko naročijo pri Družbi sv. Mohorja v Celovcu.

90-let sta dopolnila dva duhovnika ljubljanske nadškofije. Prvi je dr. Jožef Demšar, Škofjelčan, nekdanji profesor v Škofovih zavodih v Št. Vidu in pozneje predavatelj pedagogike in katehetike na teološki fakulteti. Drugi je dr. Janko Arnejc, doma v Ledincih na Koroškem, gojencec Germanika, stolni kanonik.

Začasen bolezenski dopust je bil dovoljen Cirilu Zajcu, župn. upravitelju v Ambrusu. Naselil se bo v Stični. Po službeni potrebi so bili imenovani: Franc Soukal, žup. upravitelj v Vodica, za župnega upravitelja v Kamni gorici; Janez Kljun, župni upravitelj v Št. Lovrencu, za župnika v Vodica; Ivan Skvarča, župni upravitelj pri Sv. Trojici nad Cerknico, za župnika v Ambrusu; Anton Hostnik, kaplan v Smledniku za upravitelja istotam, Anton Kotar, kaplan v Dobrniču, za upravitelja v Št. Lovrencu; Andrej Makovec, župnik na Blokah, za soupravitelja pri Sv. Trojici nad Cerknico.

V pokoj je odšel Pavel Podbregar, župnijski upravitelj v Ribnem. To župnijo bo soupravljal Zdravko Bahor, župnik na Bohinjski Beli.

Nadškof je pozval vernike, da naj namesto dragih pogrebnih vencev rajši darujejo v Baragov sklad za postavitev novih cerkva in zidanje malega semenišča.

Salezijanec Stanko Rebek je postal župnijski upravitelj na Kodeljevem v Ljubljani.

V duhovniški svet ljubljanske nadškofije so bili imenovani za prvo mandatno dobo: dr. Stanko Lenič, dr. Vinko Fajdiga, dr. Janez Oražem, prof. Franc Glinšek, Ivan Sladič, Melhior Golob, Rafael Lešnik, prof. Stanko Jeglič.

ne je ta malo težja, a glasbeno gotovo najboljša. Besedilo je liturgično.

Ivan Arh: Mašni spevi za votivno mašo v čast Jezusu Kristusu, nalike mu in večnemu Duhovniku. Veroča se: Zagorje, Cankarjev trg 3.

Alojzij Mihelčič: Slovenska maša na čast Sv. Duhu za mešani zbor z liturgičnim besedilom. Je lahka in pevna. Dobi se pri avtorju: Ljubljana, Stadionska 2. Cena 2 ND.

Viktor Čadež, Pesem zvonov 1967. Sedem starejših velikonočnih pesmi slovenskih skladateljev, ena pesem za postni čas, ena pa v čast Mariji Pomočnici. Dobi se na nadškofijskem ordinariatu v Ljubljani.

Karel Erjavec, Stanislav Kapš, Janez Voljč, Vinko Vegelj, p. Marijan Valenčak OFM, p. Alojzij Štrubelj D. J. in dr. Janez Jenko SDB.

Šmarnice za leto 1967 je napisal frančiškan p. Martin Perc in sicer o Sveti gori pri Gorici, ob priliki 250-letnice kronanja svetogorske podobe Matere božje. Šmarnice so izšle natisnjene v obliki brošure. Založil jo je nadškofijski ordinariat v Ljubljani.

V maju je izšla v Ljubljani prva številka pastoralne revije „Cerkev v sedanjem svetu“. Namenjena je vprašanju iz širokega pastoralnega območja (hodegetika, liturgika, katehetika, ekumenizem, pastoralna sociologija, cerkvena glasba itd.) Poleg važnejših razprav pretežno praktičnega značaja bo obravnavala tekoče in pereče probleme pastoralnega dela v obliki blagohotnega medsebojnega dialoga. Poleg odgovorov na vprašanja bo poročala tudi o pastoralnih skušnjah po svetu in o pastoralnih knjigah in revijah. Namenjena je predvsem duhovnikom in redovnikom, pa tudi drugim članom božjega ljudstva. Uredništvo vabi k sodelovanju vse, ki se zanimajo za pastoralna vprašanja na Slovenskem in v svetu in jih prosi, da pošljejo uredništvu (Ciril-Metodov trg 4, Ljubljana) svoje razprave, nasvete, vprašanja in poročila. Revija bo izhajala šestkrat na leto. Revijo izdajajo slovenski škofje.

Število duhovščine

v osrednji Sloveniji po stanju 1. 3. 1967 je naslednje:

Škofijski:	(duh. bog.)	
Ljubljanska nadškof.	303	103
Mariborska škofija	294	71
Slov. Primorje	158	39
Skupno torej	755	213
Redovniki:		
cistercijani	6	3
frančiškani	46	34
jezuiti	20	26
kapucini	28	8
lazaristi	12	13
minoriti	13	34
salezijanci	51	78
križarji	9	
kartuzijanci	7	
trapisti	7	
Skupno redovnikov:	199	196

Še nekaj podatkov primerjamo: Mariborska škofija je imela leta 1860 469 duhovnikov za 414.000 vernikov, sedaj jih ima pa 294 za 700.000. Ljubljanska škofija je imela leta 1860 674 duhovnikov, sedaj jih ima pa 303.

Za člane medškofijskega pastoralnega sveta so bili imenovani dr. Vilko Fajdiga, dr. Stanko Perčič in p. Miha Žužek D. J.

Za honorarnega predavatelja za cerkveno glasbo na teološki fakulteti v Ljubljani je bil imenovan dr. Mirko Cudermann, stolni vikar in pomočnik ravnatelja stolnega kora.

V februarju in v marcu je bilo umeščenih izredno veliko župnijskih upraviteljev za župnike. Doslej je bila namreč praksa, da so se imenovali na župnije le župnijski upravitelji. Škofijska okrožnica imenuje kar 74 imen novih župnikov.

Pri jezuitih v Opatiji bodo letos še naslednje duhovne vaje za duhovnike: od 10. do 14. julija, 21. do 25. avgusta, od 4. do 8. in od 18. do 22. septembra, od 23. do 27. novembra in od 6. do 10. decembra. Oskrbnina 100 novih din.

V ljubljanskem semenišču pa bodo duhovne vaje od 7. — 10. in od 21. — 24. avgusta.

V aprilu je izšla 6. številka drugega letnika Razgovorov, glasila slovenskih bogoslovcev, razmnožena v 450 izvodih. Članki so naslednji: Misijonska metoda krščanskih blagovestnikov v Karantaniji, Tomaževa proslava, Dialog v „Razgovorih“, Skica in moderna poezija, Obisk iz Beograda, Iz uredništva (O anketi ob reformi študija, Reakcija sodelavcev „Brazde“ na pismo starejšega slov. duhovnika), Pomlad na trgu (likovna priloga).

MARIBOR

Mariborski ordinariat je razposlal duhovnikom vprašalno polo, s pomočjo katere hočejo priti do potrebnih podatkov glede birme, pri kateri bi bilo treba marsikaj spremeniti. Vprašujejo, kdaj je v sedanjih razmerah primeren čas za delitev sv. birme. Drugi problem je, kaj pomeni potrdilo, da je birmanec za ta zakrament prav poučen. Zeliijo tudi, da bi lahko duhovniki birmance pošiljali k birmi vsako leto, ne le kadar je birma v domači fari. Posebna težava so tudi birmanski botri.

† Franc Tomišek, župnik z Rečice ob Savinji, je 9. marca v celjski bolnišnici umrl. Z 19 sošolci je leta 1936 končal bogoslovne študije in bil v Mariboru posvečen. Kaplanoval je na Teharju, na Ljubnem in v Celju, kjer je nekaj časa nadmestoval opata dr. Kovačiča. Med okupacijo bil kaplan v zagrebški nadškofiji in tudi župnijski upravitelj, nakar se je vrnil v Celje. Potem pa je deloval na Rečici. 20 duhovnikov ga je pospremila na zadnji poti v Rečici.

Janko Kokošinek, župnik in dekan v Šmartnem v Rožni dolini, se

je odpovedal župniji zaradi upokojitve in je bil imenovan za župnijskega upravitelja istotam. — Janko Kotnik, župnik pri Sv. Lenartu v Slov. goricah in prodekan dekanije Sv. Lenart, je postal dekan te dekanije in bil istočasno imenovan za duhovnega svetovalca mariborske škofije. — Alojz Žagar, župnik v Mozirju, je bil imenovan za soupravitelja župnije sv. Kancijana v Rečici ob Savinji.

Franc Brecl, kaplan pri sv. Danijelu v Celju, je bil prestavljen za kaplana k Sv. Križu na Slatini. Podobno Vinko Kraljič, kaplan pri Sv. Rešnjem Telesu v Mariboru, ki gre za kaplana k Sv. Danijelu v Celje. — Stanko Zdravec, ki je doslej upravljal župnijo Zdole, je postal župnik iste župnije.

Alojzij Flegar, kaplan v Turnišču v Prekmurju, je postal župnijski upravitelj istotam. Dosedanji župnik in dekan v Turnišču, Alojz Šostarec, se je iz zdravstvenih razlogov odpovedal obojni službi. Naselil se bo pri frančiškanih pri Sv. Trojici v Slov. goricah. — Prof. Lojze Pavlič, vikar namestnik v Polju ob Sotli, je bil na lastno prošnjo razrešen souprave župnije Buče, ki jo je spet začel upravljati župnik v p. Jurij Pribožič.

15. marca je mariborski škof naznanil vernikom, da se je odločil, da zaradi pomanjkanja prostorov v Ljubljani in drugih vzrokov preneša del bogoslovnega učilišča v Mariboru. V ta namen je treba nadzidati mariborsko stolno župnišče za dve nadstropji. Vsak vernik naj bi v ta namen daroval 4 nove dinarje.

Na praznik Marije Pomočnice, 24. maja, je mariborski škof z romarji mariborskih župnij obiskal Gospo Sveto. Sv. mašo je opravil v koncelebraciji z 9 duhovniki, prof. Zafošnik je pa vodil petje stolnega pevskega zbora. Škofov govor sta objavila lista „Naš tednik“ in „Katoliški glas“.

V mariborski škofiji bodo letos trije tečaji duhovnih vaj: od 24. do 27. julija ter od 28. do 31. avgusta pri Sv. Trojici v Slov. goricah, od 7. do 10. avgusta pa v Nazarju v Savinjski dolini.

Po zgledu lanskega pastoralnega tečaja in po načrtu slovenskega medškofijskega pastoralnega sveta bo letos pastoralni tečaj v Murski Soboti od 4. do 5. julija, v Mariboru od 10. do 11. julija, v Celju pa od 12. do 13. julija.

PRIMORSKA

† Ignacij Marinčič, višji vojaški duhovnik v pokoju, rojen l. 1880 v Št. Vidu pri Stični, je 5. marca v starosti 87 let v svojem rojstnem

NEDELJA TURIZMA

Po sklepu zastopnikov jugoslovanskih škofij na zborovanju v Zadru v Dalmaciji so praznovali po vseh turističnih krajih dne 7. maja „nedeljo turizma“. To nedeljo so pridigali po posebnem osnutku, kako gleda kristjan na sodobni turizem in kako so konkretne naloge vernikov v tem pogledu.

kraju umrl. Studiral je v Kranju, bogoslovje pa v Gorici in Zadru ter bil posvečen leta 1907 v Trstu. Služboval je v tržaški škofiji, od leta 1920 do 1941 je bil kurat jugoslovanske vojske, nato pa je bival v domačem kraju.

† **Prelat Albin Kjuder**, tomajski župnik in prejšnji apostolski administrator slovenskega dela tržaške škofije pod Jugoslavijo, je marca letos umrl. Rodil se je 1893 v Dutovjah na Krasu. Bogoslovne študije je začel v Gorici, končal pa med prvo svetovno vojno kot begunec v Stični. Leta 1916 je bil v Ljubljani posvečen v duhovnika. Nato je bil za kaplana v Barkovljah. Leta 1924 je postal župnik v Tomaju na Krasu. Petim mladim fantom je pomagal do oltarja. Vsi so ga spremili na njegovi zadnji življenjski poti. Pred 12 leti je bil imenovan za delegata ap. administratorju dr. Mihaelu Torošu, pred šestimi leti pa sam postal administrator slovenskih delov tržaško-koprske in reške škofije. Mašo zadušnico je zanj na dan pogreba opravil škof dr. Jenko, pogrebne obrede pa je opravil nadškof dr. Pogačnik v spremstvu prošta dr. Leniča, prodekana dr. V. Fajdige, kopskega prošta in gen. vikarja Jurca, rektorja semenišča dr. Oražma, škofovega vikarja iz Trsta dr. Škerla, goriškega nadškof. kanclerja dr. Klinca in blizu sto duhovnikov in bogoslovcev.

7. maja je v Slovrencu v Brdih daroval zlato mašo Alojzij Kodrmac, dobrih 40 let župnik v Volčah ob Soči. Danes živi v Kožbani v Brdih, vedno svež, veder in poln živahnosti.

Petdesetletnico svojega mašniškega posvečenja te dni praznujejo Ivan Semič, župnik in dekan v Kanalu ob Soči, Rafael Morel, župnik v Zagorju na Pivki, in Anton Cerar, župnik v Štivanu pri Prestranku na Krasu.

Ob koncu maja je praznovalo več primorskih duhovnikov **srebrno mašo**. Ta nenavadni datum kaže na težave leta 1942, v katerem so ti sobrati prejeli mašniško posvečenje. To so: Franc Štegel, župnik v Izoli, Rudolf Žgur, župnik v Ospu pri Trstu, Vinko Črnigoj, župnik v Pi-

ranu, Jožko Kragelj, župnik v Marjinem Celju, Lucijan Krajnik, župnik v Sedlu, Slavko Rejec, ki deluje v Šmarju na Vipavskem, Ludvik Rusjan v Velikih Zabljah, Slavko Oblesčak, župnik na Likvu, in Aleksander Lestan, župnik v Prvačini na Krasu.

Na „kronanco“, na nedeljo, ko je bila svetogorska milostna podoba kronana, je letos opravil pontifikalno sv. mašo na Sveti gori pri Gorici škof dr. Jenko.

V Kopru je bilo do konca vojne več cerkva, danes pa služi le še stolnica svojemu namenu. Eno od cerkva so oblastniki preuredili v telovadnico. Sedaj so to telovadnico zaprli, a ne iz spoštovanja do svetega prostora, ampak iz ljubezni do deviz. V cerkvi so namreč baročne freske. Tako bodo sedaj ta prostor preuredili, da bo na ogled turistom.

Na Sveti Gori pri Gorici bodo letos duhovne vaje za duhovnike od 17. do 20. julija, od 21. do 24. avgusta in od 11. do 14. septembra zvečer.

TRST

Marijan Živic, župnik v Bazovici, praznuje letos svoj srebrnomašniški jubilej. Novo sveto mašo je namreč imel leta 1942 pri Sv. Ivanu v Trstu.

Tržaški ordinarij je odločil, da naj skrbijo za pogreb umrlih v bolnišnici, ki so bili tam manj kot 12 dni, duhovniki iz župnije umrlega.

Franc Vončina, dosedaj kaplan v Bazovici, je postal dušni pastir slovenskih vernikov v župniji sv. Jakoba v Trstu.

GORICA

„Katoliški glas“ je 1. junija objavil ob prazniku Presv. Srca spomenico, ki so jo pred 25 leti poslali iz Stične duhovniki-begunci iz Štajerske in Gorenjske škofu dr. Rožmanu. Podpisali so jo ob priliki zlatih maš Mateja Kocjančiča in Franca Loma in jo izročili škofu 20. septembra 1942. 31 duhovnikov v spomenici omenja, koliko dobrega je med narodi naredilo češčenje Srca Jezusovega in ga prosi, da naj ukaže ponovitev zadostilne pobožnosti devetih prvih petkov v čast Srca Jezusovemu.

Stanko Premrl, župnik pri Gorici, je maja praznoval 25 let svojega duhovniškega delovanja.

Zlatomašniški jubilej je v tišini bolniške sobe slavil 8. junija msgr. Srečko Gregorec, doma iz Mengša na Gorenjskem, ki je vrsto let de-

loval na Primorskem, leta 1945 pa postal kanonik goriškega stolnega kapitlja. S svojim pisateljskim delom za versko vzgojo mladine niti na bolniški postelji ni prenehal in piše svoje misli in stihe z levico, ker se ne more posluževati desnice, ali pa jih narekuje drugim.

V veži „Katoliškega doma“ v Gorici so postavili doprsni kip duhovniku-skladatelju in pevovodju Mirku Fileju ob petletnici njegove smrti.

VIDEM

Fara sv. Mihaela v Topolovem je bila priključena župniji Marije Device na Ljesi pri Hlodiču. Njen zadnji župnik je odšel v Svico. Glavno vprašanje zadeve je v tem, da bi vsaj v pokoncilski dobi bilo ljudstvo deležno domačega dušnega pastirja, ki bi ga učil moliti in Boga častiti v domačem jeziku. Dokler ne bo odstranjen videz, da služi Cerkev drugim ciljem kot le božji časti, bodo duše trpele škodo.

CELOVEC

Andrej Kajžnik, ki je študiral v Germaniku v Rimu in je sedaj kaplan v St. Leonhardu v Labotski dolini, je dne 24. maja na Gregorijanski univerzi v Rimu promoviral za doktorja bogoslovja.

Isti dan je v Podgorjah v Rožu slavil 60-letnico zaslužni prevajalec Ferdinand Kolednik. Med mnogimi povestmi slovenskih pisateljev je oskrbel tudi nemški prevod Finžgarjevega romana „Pod svobodnim soncem“. Ta je izšel že v knjižni izdaji, izhaja pa tudi še kot podlistek v reviji „Stadt Gottes“.

P. dr. Metod Turnšek objavlja v koroškem „Našem tedniku“ svoja dognanja o začetku in višku pokristjanjenja slovenskega naroda.

Škofov tajnik Mihej Krištof je bil imenovan za branilca vezi pri krškem cerkvenem sodišču. — Maksej Mihor, župnik v Kotmari vesi, je bil imenovan za člana škofijskega sveta za cerkveno glasbo in za nadzornika slovenskega cerkvenega petja v celovski škofiji.

Sredi junija sta dopolnila 80 let dva sobrata, ki delujeta v celovski škofiji: Jožef Stich in Alojzij Vauti. Jožef Stich je pred 60 leti naredil maturo in postal duhovnik l. 1910. Je še vedno na svoji fari v Bilčovsu, kjer ima lepo prenovljeno cerkev. Alojzij Vauti pastiruje že dolgo let v Selah pod Košuto. V bogoslovju je bil od enajstih tovarišev največji in zdravstveno najslabši. Sedaj so pa že vsi ti razen enega odšli v večnost.

SRBIJA

V beograjski nadškofiji so Slovenci druga najmočnejša skupina katoličanov. V nadškofiji je med 29 duhovnikov 12 Slovencev. Veliko je tam tudi slovenskih redovnic, ki doma niso mogle delovati in so odšle na jug države, kjer so jih radi sprejeli.

AVSTRIJA

Jože Pelan, ki je zapel „Glorio“ leta 1942 v Jožefišču v Ljubljani in sedaj deluje kot hišni duhovnik v deželni bolnišnici v Högasau, letos praznuje srebrnomašniški jubilej.

P. Pavel Pavlič, cistercijan, ki je doslej bival v opatiji Gwiggen, Hohenweiler na Predarlskem, se je preselil v opatijo Frauenthal v Hagedornu v Švici.

Dr. Sidonius-Zdenko Lovšč, ki je doslej deloval v innsbruški škofiji, je nastopil novo službo kot upravitelj župnije St. Marein bei Knittelfeld, Steiermark.

ITALIJA

V Rimu se je mudil misijonar p. Emil Čuk, Benečan. Iz Afrike je prinesel lepo Marijino sliko in jo podaril Sloveniku.

Za monsignorja je bil pred veliko nčajo imenovan dr. Pavel Robič, član sveta za izseljence pri konzistorialni kongregaciji, upravnik hiše socialnega odbora na Via dei Colli 8 v Rimu in naš izseljenski misijonar po raznih begunskih taboriščih v Italiji.

† Anton Jerman, hišni duhovnik pri redovnicah v St. Pavlu pri Bocnu na Južnem Tirolskem je 3. aprila nenadoma umrl, star 70 let. Pokojni se je rodil v župniji Smihel pri Novem mestu l. 1896 in imel novo mašo 1922. Kot duhovnik ljubljanske nadškofije je kaplanoval v Moravčah in v Križah, od leta 1932 pa je bil župnik na Radovici. Po letu 1945 je v begunstvu bil v službi najprej v Vintschgau, pred 15 leti pa je prevzel mesto samostanskega duhovnika pri cistercijankah v St. Paulu. Poleg 7 slovenskih sobratov se je njegovega pogreba udeležilo nad 20 tirolskih sobratov. Bil je odkrit, vesel človek, za vsa dogajanja okrog sebe in v svetu zelo zavzet, navdušen Slovenec. Kot begunec je bil naročen na vse slovenske publikacije. Svoje prihranke je zapustil Sloveniku v Rimu.

V zadnji številki našega lista smo med poročili iz Rima omenili, koliko je bilo doslej zbranega za Slovenski zavod. Medtem, ko je bila številka v lirah pravilna, je tiskarski škrat številko v dolarjih za eno ničlo povečal. Doslej je bilo zbranih torej 70.000 dolarjev. 5. aprila so bili na kosilu v Sloveniku (ki je sedaj v hiši šolskih bratov v Rimu na Via Aurelia) slovenski škofje. Po kosilu je bila seja odbora o vprašanih zavoda. Seji so prisostvovali: ljubljanski nadškof, mariborski škof, koprski škof, msgr. Ign. Kunstelj, msgr. Jezernik, msgr. Vodopivec, p. Anton Legiša, msgr. Belj, msgr. Bavdaž, p. Žibert S. J., p. Ciril Recek OFM in msgr. L. Škerl iz Trsta, Ameriški nadškof Hurley je za zavod spet poslal 5.000 dolarjev in tako spopolnil ustanovno študentsko. Zemljišče za poslopje zavoda je kupljeno in denar za zemljišče v glavnem zbran. Sedaj pridejo na vrsto načrti za gradnjo. Tudi prihodnje leto bo zavod lahko gostoval v hiši, kjer je danes.

FRANCIJA

V začetku aprila so se zbrali sobratje, ki delajo med našimi izseljenci v Zapadni Evropi, na sestanek v obliki pastoralne konference. Sestanek je bil v domu duhovnih vaj v St. Avolu sredi velikega premogokopnega revirja ob nemško-francoski meji. Poleg duhovnih misli in drugih točk, ki so običajno na sporedu, je bilo predmet razgovorov več pastoralnih problemov sedanjega časa. Po dolgi razpravi so sobratje poslali čestitke msgr. Ignaciju Kunstlju, ki je bil tiste dni v Rimu in se je kot vrhovni dušni pastir slovenskih izseljencev tedaj udeležil slovenskega jubilejnega romanja v Rimu.

BELGIJA

V nedeljo, 21. maja, je bila med Slovenci v Belgiji nova maša. V Eisden, središču belgijskih Slovencev, je namreč daroval prvo sv. daritev v Belgiji rojeni Emil Hriberšek, sin našega rudarja iz okolice Zidanega mosta. Oče mu je že umrl vsled rudarske bolezni. Novomašnik je študiral v škofiji Tournai in bil že leto dni diakon na župniji. Pri novi maši mu je govoril Vinko Zakej, asistiral pa sta Zdravko Reven in Kazimir Gaberc ter župnik iz Eisdena.

ZDRUŽENE DRŽAVE

Rev. George Kuzma, župnik fare sv. Rozalije v Wilmingnotu, Illinois, je postal škofijski provincialni vikar jolietke škofije.

Matija Jager, župnik slov. fare Marijinega Vnebovzetja v Collinwoodu v Clevelandu, je stopil v pokoj. V teku svojega 40-letnega duhovniškega delovanja v Ameriki (prej je bil kaplan pri Sv. Jakobu v Ljubljani) je bil kaplan pri sv. Vidu, nato župnik v Barbertonu in končno v Collinwoodu. Za novega župnika je na njegovo mesto bil imenovan dosedanji tamkajšnji kaplan Viktor Tomc.

P. Avgustin Svete OFM je od januarja začasn timer pomožni kaplan v St. Mary's Hospital v Rochester, Minn.

P. Janez Vianej Trinko je moral zaradi bolezni upustiti kaplansko mesto pri Sv. Vianeu v Detroitu. Sedaj je v samostanu v Lemontu na okrevanju.

P. Inocenc Ferjan obhaja letos desetletnico, odkar je za ameriškega vojaškega kaplana. Že dalj časa je nastavljen v Italiji.

† John Schiffrer, monsignor, upokojeni župnik, je v Chisholmu v Minnesoti pri 83 letih umrl. Rojen je bil v Štari Loki na Gorenjskem in je prišel leta 1902 kot abiturient v ameriške Združene države in vstopil v semenišče v St. Paulu v Minnesoti. Posvečen je bil l. 1908 in deloval med slovenskimi naseljenci v Ely in drugih krajih. Leta 1910 je organiziral župnijo sv. Jožefa v Chisholmu, kjer je 1911 postal župnik in deloval vse do lanskega leta. Ta pionirski slovenski duhovnik je deloval tudi kot misijonar in nekaj časa oskrboval indijansko šolo v Towerju. Vsa leta je bil zaveden Slovenec, naročnik slovenskih listov in član slovenskih društev in je pri gradnji nove cerkve v zadnjih letih zaupal nekatera dela tudi slovenskemu umetniku Goršetu.

† John Plaznik, upokojeni župnik, je 7. marca letos v bolnišnici v Jolietu umrl. Rojen je bil l. 1891 in v duhovnika posvečen l. 1915 v Chicagi, novo mašo pa zapel v La Salle. Deloval je v čikaški in jolietki škofiji, bil je župnik pri Sv. Juriju v So. Chicago in potem pri raznih redovnicah kaplan. Kot bogoslovec in v mladih letih svojega duhovniškega delovanja, je bil poznan bravec slovenskih katoliških listov v Ameriki. Pogrebno mašo je zanj daroval jolietki škof, asistiral pa sta mu Rev. Matija Butala, Rev. George Kuzma ter Rev. Edmund Gregory.

Nekdanji Clevelandčan Rev. Bonaventura Bandi, benediktinec, je 16. maja v cerkvi Presv. Srca v Boulder, Colorado, praznoval svojo srebrno mašo.

Slovenska fara v Barbertonu v

Združenih državah, kjer deluje Rev. Rudolf Praznik, je 30. aprila praznila zlati jubilej. Leta 1917 je prišel tja prvi duhovnik in sicer Anton Birk. Cerkevno poslopje je bilo zgrajeno leta 1922, ko je pastiroval John Stefanič. Ker je postala cerkev premajhna, so farani zgradili leta 1942 za časa tamkajšnjega delovanja g. Mateja Jagra sedanjo, prejšnjo cerkev pa spremenili v dvorano. Ko je pastiroval Jožef Celesnik leta 1960, je bila postavljena tudi farna šola. Njen sedanji župnik g. Praznik pa je moral biti prav za jubilej v bolnišnici in ga je pri slavlju nadomeščal p. Anastazij.

ŠPANIJA

Nekdanji preserski župnik Mihael Perčič je stopil v 81. leto življenja.

ZAMBIJA

Naslov novodošlega misijonarja p. Jožeta Kokalja S. J. je: Catholic Church, Chikota, P. O. Kawambwa, Zambia, Afrika.

INDIJA

Naš misijonar Stanko Poderžaj D.J., ki je doslej deloval v Durgapurju, je 24. aprila v Madrasu zvedel, da so ga predstojniki imenovali za župnika v Khari, kjer je pred leti že 10 let pomagal v misijonu. Kraj Khari je v pokrajini Parganas v Zapadni Bengaliji.

Misijonar p. Janez Ehrlich D.J. je po 30 letih spet obiskal domače kraje pod sv. Višarji in se ustavil pri sobratih v Sloveniji. Oglasil se je tudi v naši upravi.

Duha, ki veje po koncilu v Družbi Jezusovi, se veseli tudi naš misijonar Lojze Demšar, ki je dobil dopust in je lahko po tolikih letih spet obiskal svoje domače kraje.

ARGENTINA

7. maja je bila sredi Buenos Airesa blagoslovljena osrednja Slovenska hiša. V njej so prostori vodstva slovenskega dušnega pastirstva v Argentini, uprave Duhovnega življenja, Božjih stezic, kapela, prostorna dvorana. Tu je sedež številnih kulturnih organizacij in vse njihove dejavnosti, ki s svojo silo daje življenje slovenski emigraciji ne le v Argentini, ampak po vsem svetu.

Na oddelku Ukrajinske univerze, ki ga je v Argentini ustanovil kardinal Sypij, njegov pokrovitelj pa je ukrajinski škof Andrej Sapelak, je prevzel predavanja tudi dosedanja urednik našega lista dr. Franc Gnidovec. V prvem letniku predava

Zgodovino krščanstva v slovanskem svetu, v drugem pa bogoslovje s posebnim pogledom na vzhodno krščanstvo. Slovesne otvoritve univerze se je udeležil tudi msgr. Anton Orehar, direktor slov. dušnih pastirjev v Argentini.

Dr. Jože Rant je bil imenovan za župnika župnije Sv. Družine v Alaedo v škofiji Moron.

Janez Markič, župnik v kraju Pontevedra, praznuje letos 25-letnico mašniškega posvečenja in svojega duhovniškega delovanja.

„Katoliški misijoni“, ki jih ureja Franc Sodja, CM, izdaja pa v Buenos Airesu Lado Lenček, CM, so poročali, da je Slovenska misijonska zveza preko centrale in preko g. Wolbanga v Združenih državah zbrala med Slovenci v zamejstvu za naše misijonarje 10.283 dolarjev, od česar je misijonarjem tudi razposlala 10.000 dolarjev. Pri tej vsoti pa ni všteto, kar so centri misijonskega zaledja v Gorici, Trstu, Torontu in Montrealu še sami poslali misijonarjem. Lanska misijonska zbirka (1966) je preseгла predlansko za 2000 dolarjev.

Pred vojno je odšel za Primorci, ki so se izseljevali zaradi fašističnega pritiska doma, v Argentino Janez Hladnik. Ko je po zadnji svetovni vojni prišlo tja s protikomunističnimi begunci tudi vrsto slovenskih duhovnikov, se je ta požrtvovalni misijonar posvetil tudi ustanavljanju nove župnije ob robu Buenos Airesa in je postavil cerkev sv. Jožefa Pompejskega v Lanusu. Pred nekaj leti je umrl. Sedaj so truplo msgr. Hladnika prepe-

ljali s pokopališča v Remedios Escaladi v cerkev, ki jo je bil zgradil.

ČILE

Franc Kupljenik je bil imenovan za dekana. Dr. Anton Trdan, župnik v Graneros, fari s 16.000 dušami, je prav tako postal dekan. Ta je bil nedavno izvoljen tudi v duhovniški svet škofije. Vodi škofijsko karitativno pisarno in je ravnatelj kmetijske šole. Letos slavi svoj srebrnomašni jubilej.

AVSTRALIJA

Dne 20. aprila t. l. je p. Bernard Ambrožič, O.F.M., praznoval 75-letnico svojega rojstva. Obletnica je šla mimo v vsej skromnosti, brez fanfar, ker pater nima rad praznovanj. Pa vendar je prav, da se ga spomnimo v duhovniškem listu „Omnes unum“ vsaj z nekaj vrsticami. P. Bernard je leta 1965 obhajal svojo zlato mašo. Hvala Bogu, je še vedno čil in svež in že precejšnje število let urejuje „MISLI“, ki izhajajo že 16. leto. Med rojaki v Avstraliji deluje že trinajst let. Še vedno je navdušen za vse dobre podvige in je veliko pomagal misijonarjem po svetu, Baragovi in Slomškovi zadevi, visokošolskemu Korotanu na Dunaju, Mohorjevi v Celovcu, Sloveniku v Rimu. Pred prihodom v Avstralijo je 30 let deloval med rojaki v Ameriki; ob koncu vojske se je zelo živahno udejstvoval pri Ligi katoliških Slovencev v New Yorku. Patru želimo mnogo zdravja in še nadaljnih duhovniških in življenjskih jubilejev. (Dalje na nasl. strani!)

Naši prihodnji dve številki

Prihodnji dve številki letošnjega letnika bosta izšli predvidoma, kot je bilo zadnjič omenjeno: 30. septembra in 30. decembra.

Pred dobrim mesecem smo v Evropi prejeli tudi zadnjo številko lanskega letnika. Čeprav je prišla tako pozno, vidimo, da je častno in primerno zaključila dolgoletno izhajanje v Argentini. Sobrate, ki so še dolžni naročnino za prejšnji letnik, prosimo, da jo poravnajo po dosedanji poti. Lahko pošljejo to naročnino tudi na sedanjo upravo OU, le pripomnijo naj, da gre za naročnino prejšnjih let.

Sporočilo uprave

Prejšnjo številko smo poslali vsem duhovnikom, katerih naslove smo mogli zbrati (okoli 800 izvodov). Naročil lista je do zdaj prišlo le malo. Nekateri so pač poslali naročnino, nekateri so izrazili željo, da bi naročnino poravnali z intencijami. Stroški prve številke še

zdaleč niso kriti s tem, kar je bilo doslej plačane naročnine. V upanju, da se bo položaj razjasnil, pošilja uprava tudi to številko vsem kot zadnjič, razen tistem ne, ki so izrazili, da lista ne žele.

Prosimo Vas, da list vrnete, ako ga ne želite prejemati. Če pa ga želite, poravnajte naročnino, da bo mogoče kriti sedanje stroške!

Tretjo (t. j. septembrsko) številko bo natisnjene le toliko, kolikor se bo javilo medtem naročnikov. Naročite list in plačajte ga ali naravnost pri upravi: „Omnes unum“, Viktringer Ring 26, 9020 Klagenfurt, Austria — ali pa pri poverjenikih.

Sporočilo uredništva

Prispevke za objavo v prihodnji številki najkasneje do 5. septembra na naslov konzorcija, ki list izdaja: Omnes unum, Offley Road 62, London S. W. 9, England.

V soboto, 22. julija, bo v St. Mary's Cathedral, Sydney, posvečen v duhovnika Edvard Sedevečič. Novomašnik je bil rojen v Avstraliji leta 1941. Oče in mati sta prišla v Avstralijo leta 1939 z Bajnsčic na Goriškem. Njegov oče je že med pokojnimi. Bodoči novomašnik je sedaj v četrtem letniku bogoslovja v nadškofijskem sementišču v Manly (Sydney). Novo mašo bo imel v svoji rojstni fari Narabin 23. julija. Naslednjo nedeljo pa jo bo ponovil za slovenske rojake v Paddingtonu (Sydney).

O dveh novih knjigah

Ljubljanski bogoslovci so prevedli knjigo francoskega duhovnika J. C. Barreau-ja „Poznaš Kristusa?“ Založil jo je nadškof. ordinariat v Ljubljani. 144 strani. Ob tej knjigi lahko ponoviš glavne bogoslovne traktate in je koristna tudi za kateheze.

Nova pot, 1967, 1—3 prinaša poleg drugega Janžekovičev članek, s katerim zavrača izvajanja Branka Bošnjaka v knjigi „Filozofija in krščanstvo“. Ta knjiga, ki so jo izdali v Zagrebu, od začetka do konca ostro zavrača krščanstvo in sploh vsa verstva. Janžekovič v prvem delu svoje kritike pravi ob koncu: „To knjigo so baje ponekod priporočali našim vzgojiteljem po šolah. Ali so jo tisti, ki so to storili, prebrali? Ali naj splošno začnemo učiti, da življenje nima drugega smisla kakor tistega, ki mu ga hoče dati vsakdo sam? Če se s takimi domisljicami igračkajo posamezniki pri velikih narodih, ni tako usodno. Gorje pa, če bi to postal splošen nauk pri nas!...“ Janžekovič zavrača avtorja najprej s tem, da pokaže, da se avtor sploh ne drži dialektičnega materializma. — V drugem delu članka pokaže, kako se še v drugi stvari (v razlaganju dialektike) avtor ne drži dialektičnega materializma. „To ni več materializem, marveč, če že ne teizem, pa vsaj panteizem.“ — V tretjem delu obravnava avtorjeva protislovja v gledanju na krščanstvo, ko avtor trdi, da se nikoli niso vprašali, kdo „je naredil boga“. O tem se sprašuje že otroci, ko nimajo kakih pet let, modroslovje je pa to vprašanje že davno reševalo in rešilo. — Nato odgovarja na avtorjevo vprašanje, kaj je Bog delal, preden je začel ustvarjati svet. Potem rešuje vrsto avtorjevih ugovorov pro-

ti veri. Končno na dolgo razpravlja o verstvih in veri na splošno. Za sklep pravi: „Knjiga, kakor je Bošnjakova, ki obsega čez 600 strani, se ne napiše v enem letu. Pisec je, kakor se zdi, vanjo izpraznil stare in nove zapiske iz svojih predalov in ni vedno pogledal, kako se skladajo. Če bi jo nanovo napisal danes, bi bila verjetno precej drugačena... Ta knjiga je bila zastarela, preden je izšla.“

Jakob Richter objavlja v tej številki razpravo o redemptoristih v Mariboru. Po 40 letih obstoja te družbe, ki jo je zasnoval sv. Alfonz Liguori in Scali pri Amalfiju, sta vanjo stopila prva dva Neitalijana, po rodu Čeha: Klemen Marija Dvoržak in Tadej Hübl. Po raznih poskusih sta osnovala v poljski Varšavi naselje, žarišče religioznega duha. Od tam se je družba umaknila v južno Nemčijo, nato v Švico in končno na Dunaj. Pri Dvoržaku, ki je bil duhovni oče dunajske skupnosti, se je navzel apostolskega duha tudi naš Baraga. Na Dunaju je spoznal redemptoriste poznejši graški škof Zängerle. Ta je dosegel pozneje, da so prišli v Maribor leta 1833 trije redemptoristi in prevzeli slovensko župnijo. V Mariboru so ustanovili tudi prvo slovensko šolo. Od vladne strani niso uživali zaupanja, vzljubilo pa

jih je ljudstvo. Nasproti jožefinističnemu duhu so prinesli redemptoristi v življenje Cerkve v Mariboru mnogo verske gorečnosti in pobožnosti. Ko je bila v Avstriji družba redemptoristov z jezuiti vred razpuščena, so l. 1848 redemptoristi iz Maribora odšli. Čez štiri leta je bil odlok o razpustu sicer razveljavljen, a ti redovniki se v Maribor niso več vrnili.

Jože Gregorčič tokrat v reviji objavlja razpravo o „podobi duhovnika v slovenskem slovstvu“. Popisuje, kakšno podobo o duhovniku v svojih delih kažejo pisatelji Janez Cigler, pesnik Simon Jenko in Janez Mencinger. — Miklavž Prosenec govori v članku o nekaterih problemih slovenskih delavcev v tujini. — Jakob Richter pa opisuje tudi mladostna leta škofa Ignaca Zimmermanna, lavantinskega škofa, rojenega 1777 v Slovenski Bistrici, ki je za spirituala v celovškem bogoslovju odbral Antona M. Slomška, katerega je tudi sam posvetil. Za škofa je Zimmermanna postavil bivši ljubljanski škof, solnograški metropolit Avgust Gruber, Dunajčan, ki se je naučil slovenskega jezika. Hotel je zaupati vodstvo lavantinske škofije možu, „ki dobro pozna škofijo in obvlada jezik, katerega govori prebivalstvo“ (tako je namreč pisal Gruber Zimmermannu).

Naši razgovori

(Na vprašanje, ali naj revija še izhaja in kakšna naj bo, smo dobili še naslednje odgovore.)

„Omnes unum sem dobil in prvi članek mi je bil všeč, četudi mi ni v članku vse jasno. Kdo je tisti nemški Heinric Boell? Nekateri ne bodo lista naročili, saj še Domovine nimajo. So pa drugi, ki imajo vse naše liste in podpirajo dobro reč. Omnes unum moramo držati in bi bilo treba za to kakšno akcijo narediti! Pa pisati bi morali več! Saj je zadosti naših duhovnikov brihtnih buč! Lahko bi imeli slovensko moderno teologijo, kakor imajo Holanci svojo. Zadosti je naših teologov. Zbirali naj bi se ob ljubljanskem Bogoslovnem vestniku in članki naj bi imeli malo daljše latinske uvode, da bi jih svet bral in upošteval.“

K., Združene države Amerike

„Naj rečem še nekaj o listu Omnes unum! Takega, kot je prva številka novega letnika, sem lista za-

res vesel. Le pogumno naprej! Čim več naših problemov, oziroma rešitev iz naših problemov, pa naših novic, itd. Splošne zadeve pa prepustite drugim listom, jih tam bemo. Čestitam.“

B., Združene države Amerike

„Ni mi všeč, ker ste spremenili format lista. Prejšnje številke imam vse in se dajo lepo vezati. Sedanji format mi ni všeč, rajši bi imel revijalnega.“

A., Argentina

„Nova oblika lista mi zelo ugaja. Zelel bi ostati med naročniki. Pravzaprav, bolj kot oblika, mi ugaja nov duh, ki se mi zdi bolj odprt. Naročnino bi rad poravnal tako, da mi pošljete kakšne intencije, ker v gotovini od tu ne morem plačevati. Sem nasprotnega mnenja kot tisti, ki ne vidijo več potrebne publikacije za zdomske slovenske duhovnike. Mislim, da nam more biti koristna v mnogih ozirih, čeprav ne bi bila kaka strokovno teološka itd. revija. Priporočajte tudi med sobrati sodelovanje pri „Molitveni zvezi za Slovenijo““

Z., Bolivija